

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
M. A. (PARANGAT) SOCIAL SCIENCES (HISTORY)
EXAMINATION: MAY – 2026
THIRD SEMESTER

Subject: Pune through the Ages (HISMJE-302)

Date: 19/05/2026

Total marks: 100

Time: 2.00 pm to 5.00 pm

Instructions: 1) Attempt all Questions. 2) Figures to the right indicate full marks.
3) Answer should be precise and to the point.

Q. 1) Answer any FOUR of the following questions in 500 words. (60)

1. Explain the various types of sources on Pune.
2. Describe the Bhakti Movement and Pune.
3. Explain Pune in the age of Chhatrapati Shivaji Maharaj
4. Review the stages in the Indian National Movement as manifested in the Socio-Political life of Pune during 1885-1947.
5. Explain the fourfold programme of Lokmanya Tilak.
6. What makes Pune an attractive place for the tourist students, professionals as well as pensioner.

Q. 2) Answer any FOUR of the following questions in 300 words. (40)

1. Explain Pune under the Peshwas.
2. Give an account of the Contribution of Moderates.
3. Explain historical importance of Bhandarkar Oriental Research Institute, Pune.
4. Explain the post independence Pune.
5. Explain the importance of Shaniwarwads and Parvati
6. Describe the Archaeological sources of Ancient Pune.

मराठी रूपांतर

सूचना : १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे. २) उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.
३) उत्तर तंतोतंत आणि मुद्देसुद असावे.

प्र. १) खालीलपैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची उत्तरे ५०० शब्दात लिहा. (६०)

१. पुण्याच्या इतिहासाची विविध साधने स्पष्ट करा.
२. भक्ति चळवळ आणि पुणेबद्दल माहिती लिहा.
३. शिवकालीन पुणे स्पष्ट करा.
४. १८८५ ते १९४७ या काळातील भारतीय स्वातंत्र्य संग्रामाच्या विविध टप्प्यांचे पुण्याच्या सामाजिक व राजकीय जीवनात कसे पडसाद उमटले ते स्पष्ट करा.
५. लोकमान्य टिळकांची चतुःसूत्री लिहा.
६. पुणे पर्यटक, व्यावसायिक आणि पेन्शनधारक यांच्यासाठी आकर्षक स्थळ याबद्दल माहिती लिहा.

प्र. २) खालीलपैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची उत्तरे ३०० शब्दात लिहा. (४०)

१. पेशवेकालीन पुणेबद्दल माहिती लिहा.
२. मवाळ नेत्यांच्या भारतीय स्वातंत्र्य चळवळीतील योगदानाचा आढावा घ्या.
३. भांडारकर ओरियंटल संशोधन संस्था यांचे ऐतिहासिक महत्त्व लिहा.
४. स्वातंत्र्योत्तर काळातील पुणे बद्दल माहिती लिहा.
५. पुण्यातील शनिवारवाडा आणि पर्वतीबद्दल माहिती लिहा.
६. पुण्याच्या इतिहासाची पुरातत्त्वीय साधने लिहा.